

ČAS ZJEVENÍ PÁNĚ (epifanie) A PO ZJEVENÍ PÁNĚ

(od svátku Zjevení Páně do Popeleční středy)

Svátky Zjevení Páně – závěrečná část celého zimního cyklu je prostoupena jistotou o platnosti Božího zjevení a o naprostém vítězství evangelia ve všem světě. V západní církvi (latinské) vyjadřuje tuto skutečnost úvodní svědectví o klanění králů; východní církvev (pravoslavná) výrazněji připomíná Ježíšův křest jako znak pro jeho mesiášské působení. Po svátku Zjevení následuje několik nedělí (v tomto roce 6), jejichž počet je závislý od brzkého či pozdního data přicházejících pohyblivých Velikonoc a jejich postní přede hry.

Zjevení – něco bylo zahaleno závojem, závoj se odhrne a vidíme to, co bylo za ním. Něco bylo skryto uvnitř a vyjde to na povrch. Něco, co tu je, se najednou jeví, je vidět. Něco, co bylo němé, začíná mluvit, začíná nám něco říkat. Dívejme se tedy pozorně a odkryvejme svět pod zorným úhlem naší víry. Tvůrce světa, první umělec, se rozhodl vyložit, ukázat nám své dílo, a tak sledujme Ježíše Krista, který k nám promlouvá lidskými slovy a co někdy dokonce můžeme pochopit i beze slov. To je zjevení v pravém a plném smyslu.

Církevní svátky a významná data v této době:

6. 1. Zjevení Páně (mudrcům a pohanům) – Tři králové

8. 1. Zrod Církve československé (husitské) v roce 1920

10. 1. Křest Páně

2.2. Uvedení Ježíše do chrámu - Hromnice

Epifanie (Boží zjevení)

V Egyptě vládlo od pradávna přesvědčení, že zimní slunovrat nastává 6. ledna, což byla příležitost k pohanským svátkům „božského zjevování“ (epifanie). Oslavovalo se tu v noci z 5. na 6. zrození slunečního boha Aiona z panny Kore; nato následovala pouť k Nilu pro spásonosnou vodu.

Neudiví proto, že právě v egyptské církvi (ale zčásti snad i v Antiochii, Sýrii a na Kypru) se mezi 2. a 4. stoletím zrovna 6. ledna oslavovalo narození Ježíšovo – „Boží

zjevení, vtělení Otce do Syna“ (inkarnace). Někteří badatelé zjišťují, že křesťansky tento dřívější kult přeznačili basiliáni, pokládání původně za sektu; egyptská církev to od nich později přebírala, a to na počátku 4. století.

I když církev Západu zvolila jinou, prosincovou vánoční oslavu Ježíšova narození, ocenila i tuto východní tradici a osvojila si ji. Přejala s tím i ideu přímo kosmického pozadí dané Boží „epifanie“, jež se opírala o evangelní zprávu o putování východních mágů za hvězdou a jejich klanění zaslíbenému Spasiteli světa.

V údobí po jednodenním svátku „Zjevení Páně“, od 7. ledna oslavuje církev křest Ježíše u Jordánu na počátku jeho spásné cesty – křest s Božím ujištěním: „Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil“ (Mt 3, 13.17; Markovo evangelium touto zprávou začíná). Obdobně u Jana: „Toto je Syn Boží“ (1, 32.34). Následně, až do začátku postního období před Velikonocemi, se líčí řada Ježíšových mesiášských skutků, vyznačující, že „se naplnil čas a přiblížilo se království Boží“ (Mk 1, 15).

(Volně převzato z příspěvku profesora Milana Salajky „Běžný rok a náš Vánoční čas“ do kalendáře Církve československé husitské Blahoslav 2002.)